

Naturvernforbundet i Trøndelag

Trondheim, 15. september 2021

Postmottak@orkland.kommune.no

Dette brevet sendes på vegne av Naturvernforbundet i Orklaregionen og Naturvernforbundet i Trøndelag.

Innspill til kommuneplanens arealdel

Vi viser til invitasjon til [å komme med innspill](#) til arbeidet med kommuneplanens arealdel i Orkland kommune. Våre innspill i denne fasen kommer i tillegg til innspill sendt inn av Forum for Natur og Friluftsliv, FNF og er i denne fasen innspill av overordnet karakter. Vi ser fram til dialog rundt det videre arbeidet.

At Norge er et stort land med mye areal og natur har ligget som et underforstått premiss for arealforvaltning. Vi har ikke vært vant til å se på areal som en begrenset ressurs. Det må vi gjøre framover.

Før kommunen bestemmer hvor mye areal som skal settes av til ulike formål, ville det vært svært interessant å vite både status på ulike naturtyper og hvilke utbyggingsformål som i er benyttet eller disponert, per i dag og sett over noe tid. Dessverre er det ikke lett å finne slik informasjon, verken på kommunalt nivå eller nasjonalt nivå.

Naturvernforbundet har derfor gjort en nasjonal kartlegging og vi ser at mange av funnene kan være relevante også i arbeidet med Orkland kommuneplans arealdel.

Tap av areal er viktigste årsak til at arter dør ut. Dette skjer globalt, men også her hos oss. Tap av leveområder, tap av mulighet for vandring og naturlig spredning, tap av hvile- og trekkområder er alle på hvert sitt vis viktige brikker i en levedyktig natur.

FNs naturpanel (IPBS) slår fast at tap av natur er en like stor krise som klimaendringene, og at disse krisene forsterker hverandre. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering, noe som bør synes konkret også i arealdelen av Orklands kommune.

Arealbudsjett og -regnskap

For å sikre at overordnede mål i planen ikke bare skal bli fromme ønsker, mener Naturvernforbundet at det må lages statusrapport og budsjett for de ulike naturtypene som finnes, slik at vi sikrer at disponeringen av areal skjer der hvor det gjør minst skade. Noen naturtyper er mer truet enn andre, og kunnskap om dette må foreligge før de enkelte prosjekter utvikles. For å følge opp arealbudsjett, må det også etableres system for arealregnskap på naturtypenivå.

En plan for hvilke typer natur som skal restaureres og hvor dette skal skje, bør gå fram av planen.

Arealkrevende aktiviteter som bør ha spesiell oppmerksomhet:

- Som oppgitt er Orkland blitt en stor hytte- og fritidsboligkommune. Naturvernforbundet mener det må legges strenge og konsistente restriksjoner på utbygging i sårbare naturtyper, som for eksempel i strandsonen og i våtmarker. Tidligere praksis bør ikke automatisk legges til grunn for videre utvikling.
- Vindkraft og arealbruk til dette anbefales tatt helt ut av planen, ref. innspill sammen med andre organisasjoner.
- Landbruksjord. Ofte er landbruksjord den billigste å bygge på og mye av matproduksjonen foregår nært tettsteder og infrastruktur, noe som lett fører til en «bit for bit»- utbygging. Det kreves derfor en særlig oppmerksomhet for å sikre at landbruksarealet opprettholdes.
- Flytting av matjord er en dårlig løsning som bør benyttes kun der andre arealer ikke er mulig å benytte, og aldri av rent økonomiske hensyn.
- Arealkrevende industri som for eksempel hydrogen- og batterifabrikker ønskes lokalisert på flate og store tomter. Det kan forventes et økt press på å stille slike områder til rådighet, men igjen er det viktig å minne om hvor sårbare og verdifulle slike arealer er – de er enten myr, elvedelta eller landbruksjord. Her må det legges opp til prosesser som gir tid og rom for ordentlige konsekvensutredninger.
- Oppdrettsanlegg. Både sjøbaserte og landbaserte anlegg er arealkrevende. Nye områder vil kreve forsterket infrastruktur både med tanke på energi, vann og transport. Eventuelle anlegg må være utslippsfrie og rømningssikre, noe arealplanen kan gi bestemmelser om.
- Skog. Flatehogst er en driftsform som både skaper enkeltarter og naturtyper, samt har en negativ klimaeffekt. Bevaring av gammelskog og sammensatt skog er viktig for artsmangfold og overlevelse for rødlistede og andre utsatte arter.

Vi ser fram til en videre dialog om detaljering av planen.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Magne Vågsland
Leder Naturvernforbundet i Trøndelag